

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEMREPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **P. Č.**, proti žalované **České advokátní komoře**, se sídlem Praha 1, Národní 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2012, č. j. 8 A 193/2010 - 82,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce brojí včas podanou kasační stížností proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2012, č. j. 8 A 193/2010 - 82, kterým bylo zastaveno řízení o jeho žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

Žalobce podal žalobu, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 19. 7. 2010, č. j. 1914/10, o zrušení určení advokáta k poskytnutí právní služby. Poté, co byl soudem vyzván k zaplacení soudního poplatku, požádal, aby byl od placení soudních poplatků osvobozen. Městský soud této žádosti usnesením ze dne 4. 1. 2011, č. j. 8 A 193/2010 - 20, nevyhověl a osvobození od soudních poplatků mu nepřiznal. Toto usnesení bylo ke kasační stížnosti žalobce zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, č. j. 2 As 104/2011 – 46, a věc byla vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

Městský soud rozhodl znovu usnesením ze dne 2. 1. 2012, č. j. 8 A 193/2010 – 60, a osvobození od soudních poplatků žalobci opětovně nepřiznal s tím, že z jeho strany jde o zneužívání tohoto procesního institutu. Žalobce toto rozhodnutí napadl kasační stížností, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 20. 4. 2012, č. j. 2 As 71/2012 - 14. Poté, co toto rozhodnutí nabylo právní moci, vyzval městský soud žalobce opětovně k zaplacení soudního poplatku usnesením ze dne 31. 5. 2012, č. j. 8 A 193/2010 - 77, a stanovil mu k tomu lhůtu dvou týdnů od jeho doručení. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 11. 6. 2012. Lhůta pro zaplacení soudního poplatku uplynula v pondělí 25. 6. 2012. Žalobce soudní poplatek nezaplatil, nicméně dne 29. 6. 2012 byla městskému soudu doručena jeho žádost ze dne 25. 6. 2012 (k poštovní přepravě předána dne 27. 6. 2012) o *„povolení splátky poplatku za návrh na zahájení řízení“*. Městský soud řízení usnesením ze dne 14. 9. 2012, č. j. 8 A 193/2010 - 82, zastavil. Toto usnesení je nyní napadeno kasační stížností.

Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení konstatoval, že vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku. Následně mu k jeho žádosti nepřiznal osvobození od soudních poplatků; toto rozhodnutí potvrdil i Nejvyšší správní soud. Následně městský soud opětovně vyzval žalobce usnesením ze dne 31. 5. 2012 k zaplacení soudního poplatku za žalobu. Žalobce zareagoval novou žádostí o osvobození od soudních poplatků; soudní poplatek však nezaplatil. Městský soud znovu nerozhodoval o nové žádosti o osvobození od soudních poplatků a řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavil. Dodal, že žalobce je oprávněn žádat znovu o osvobození od soudních poplatků, poté, co o jeho žádosti již bylo rozhodnuto, ovšem musí uvést, v čem se jeho poměry oproti předchozí žádosti změnily; to však neučinil.

Usnesení městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž explicitně neodkázal na žádný zákonný důvod podle § 103 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z obsahu kasační stížnosti, i samotné povahy napadeného soudního rozhodnutí, je nicméně zřejmé, že stěžovatelem může být toliko tvrzen kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který jako jediný dopadá na případy přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení. Jak vyplývá z judikatury, pod tímto důvodem kasační stížnosti, v podobě nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je věcí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nezakládá proto nedostatek návrhu. K tomu srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS (všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že požádal o povolení splátek a nikoliv o osvobození od soudních poplatků; přitom mezi těmito dvěma instituty je rozdíl. Městský soud podle stěžovatele zamlčuje předmět jeho podání.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost

přípustná; ze soudního spisu nicméně zjevně vyplývá absence dvou podmínek řízení. Především nebyl zaplacen soudní poplatek za kasační řízení [§ 2 odst. 2 písm. b) zákona o soudních poplatcích a Položka 19 Sazebníku poplatků, který tvoří přílohu jmenovaného zákona] a stěžovatel též není zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Zdejší soud nicméně na těchto náležitostech pro specifičnost případu netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž bylo předmětné řízení zastaveno právě pro nezaplacení soudního poplatku (obdobně viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37).

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Předně je Nejvyšší správní soud nucen konstatovat, že městský soud skutečně pochybil, jestliže stěžovatelovu žádost o povolení splátek soudního poplatku pokládal za novou žádost o osvobození od soudních poplatků. Mezi těmito dvěma žádostmi je podstatný rozdíl, neboť je jimi sledován odlišný cíl. Zatímco žádost o osvobození od soudních poplatků směřuje k tomu, aby nemajetnému účastníku řízení (který tohoto procesního institutu nezneužívá) bylo umožněno vést soudní řízení s tím, že je z něj zcela nebo částečně sňata povinnost platit soudní poplatky, v případě žádosti o splátky soudního poplatku se jedná o zcela jinou situaci. Stěžovatel se snažil touto cestou dosáhnout rozložení své poplatkové povinnosti do splátek, tj. v podstatě žádal o odklad poplatkové povinnosti.

Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 3/2012 – 34, se podává, že *„[ž]ádost o posečkání úhrady soudního poplatku, resp. žádost o rozložení jeho úhrady na splátky (§ 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu), není přípustná v případě poplatku splatného podáním návrhu [§ 4 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích], kdy zaplacení soudního poplatku je podmínkou pro to, aby řízení mohlo dále pokračovat. V těchto případech stanoví zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, jiný postup (§ 13 odst. 2): povinnost platit soudní poplatek může být na základě žádosti poplatníka za splnění podmínek vyjmenovaných v § 9 odst. 4 písm. c) citovaného zákona odložena až do rozhodnutí ve věci samé (§ 9 odst. 6 téhož zákona), případně může být této povinnosti poplatník zproštěn využitím institutu osvobození od soudního poplatku.“*

V tomto směru je tedy třeba korigovat právní posouzení stěžovatelovy žádosti, provedené městským soudem. Žádost stěžovatele o povolení splátek soudního poplatku ze dne 25. 6. 2012 nebylo totiž možno ani podle obsahu považovat za žádost o osvobození od soudních poplatků; v žádosti je zcela jednoznačně uvedeno, čeho se stěžovatel domáhá a proč. Z citované judikatury se pak podává, že v případě soudního poplatku za žalobu podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) nelze žádat o posečkání úhrady soudního poplatku, respektive o povolení splátek soudního poplatku podle daňového řádu; taková žádost je nepřípustná, neboť na zaplacení soudního poplatku závisí samotné vedení řízení a

zákon pro případ nezaplacení soudního poplatku předpokládá jednoznačný následek v podobě zastavení řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Žádost stěžovatele bylo naopak třeba vykládat jako žádost podle § 9 odst. 4 zákona o soudních poplatcích, který umožňuje soudu řízení pro nezaplacení soudního poplatku v předepsaných případech nezastavit a povinnost platit soudní poplatek odložit až do rozhodnutí o věci samé. Taková žádost je v dané fázi řízení přípustná, nicméně Nejvyšší správní soud zastává konstantně názor, že je-li taková žádost podle § 9 odst. 4 zákona o soudních poplatcích podána až po marném uplynutí náhradní lhůty pro zaplacení soudního poplatku, je již právně bezpředmětná a soud k ní nepřihlíží a nerozhoduje o ní (viz například usnesení ze dne 13. 7. 2012, č. j. 2 As 74/2012 - 22).

Ze soudního spisu se podává, že usnesení ze dne 31. 5. 2012, č. j. 8 A 193/2010 – 77, obsahující výzvu ke splnění poplatkové povinnosti ve dvoutýdenní lhůtě, bylo stěžovateli doručeno dne 11. 6. 2012. Dodatečná lhůta k zaplacení soudního poplatku marně uplynula dnem 25. 6. 2012. Žádost o povolení splátek soudního poplatku pak stěžovatel podal k poštovní přepravě dne 27. 6. 2012 a na městský soud byla doručena dne 29. 6. 2012, tj. po stanovené lhůtě. Z tohoto důvodu šlo o žádost bezpředmětnou, ke které nebyl městský soud povinen přihlížet; o případném prodloužení lhůty pro zaplacení soudního poplatku lze totiž, jak již bylo uvedeno, rozhodnout pouze před jejím uplynutím.

S ohledem na shora uvedené, Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud nepochybil, pokud řízení o žalobě stěžovatele zastavil. Jak již bylo rekapitulováno, stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku, byla mu stanovena dvoutýdenní lhůta k jeho zaplacení; během stanovené náhradní lhůty ovšem nezaplatil a neučinil tak ani během následujících tří měsíců do doby, kdy městský soud řízení o žalobě zastavil usnesením ze dne 14. 9. 2012, č. j. 8 A 193/2010 – 82, které nabylo právní moci dne 1. 10. 2012. Za této situace nelze mít pochyb, že podmínky pro zastavení řízení byly splněny.

Přestože tedy městský soud obsah žádosti stěžovatele posoudil mylně a vypořádal se s ní jako s novou žádostí o osvobození od soudních poplatků, namísto žádosti podle § 9 odst. 4 zákona o soudních poplatcích, nemohlo mít toto jeho pochybení žádný vliv na výsledek řízení, neboť žádost byla podána až po uplynutí náhradní lhůty k zaplacení soudního poplatku, a tudíž byla žádostí bezpředmětnou, ke které soud nepřihlíží. I pokud by městský soud takto postupoval, výsledkem řízení by stále bylo jeho zastavení. K tomu lze odkázat například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 – 59, ze kterého se podává, že *„(o) vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo.“*

Na základě všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel byl v dané věci neúspěšný; právo na

náhradu nákladů řízení mu proto nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo zjištěno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. V jeho případě proto bylo rozhodnuto tak, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. prosince 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu